

odbywał się w nocy i łączył się z pewnymi zakazami: nie wolno było w przeddzień i do późnego rana następnego dnia wchodzić do rzeki i czerpać wodę. Zakaz ten dotyczył również kobiet, który Malkin wspominał w następujący sposób:

Ma to być niebezpieczne ze względu na uroki. Kobiety z naszej chaty też tego przestrzegały bardzo dokumentnie, więc w tym dniu sami zmyliśmy garnki⁵⁶.

Ostatnie dni pobytu badacza w interiorze i cała droga powrotna zwykle nie należała do łatwych. Ogromny bagaż z przedmiotami kultury materialnej oraz spreparowanymi okazami herpetologicznymi i entomologicznymi należało najpierw dobrze zapakować i przygotować do trudów kilkudniowej podróży. Opuszczając wioskę Kofanów Borys Malkin z pomocą Indian załadował obiekty do wielkiego czółna, które okazało się niemal za ciasne. Kilkugodzinna podróż przebyta podczas ulewnego deszczu w indiańskiej łodzi wiodła w dół rzeki San Miguel do Puerto Colon. Stąd dalsza droga prowadziła do Lago de la Cocha i po ponownym przepakowaniu, ciężarówką 13 godzin do bazy w Cali⁵⁷. Tutaj rozpoczęła się żmudna praca przy segregacji eksponatów, uzupełnianiu informacji dotyczących surowców, z jakich zostały wykonane oraz ich przeznaczenia. Tak przygotowane obiekty posiadające pełną dokumentację czekały już tylko na wysyłkę do odpowiedniego muzeum.

Największy zbiór liczący 189 przedmiotów kultury materialnej Indian Kofan pochodzący z kolekcji Borysa Malkina, przechowuje dziś *Museum der Kulturen* w Bazylei⁵⁸. W *American Museum of Natural History* w Nowym Jorku⁵⁹ znajduje się ich 80, zaś w *Glenbow Museum* w Calgary w Kanadzie 51⁶⁰.

Eksponaty omawianej proveniencji znajdują się także w zbiorach czterech muzeów polskich⁶¹. Najwięcej – 49 obiektów – posiada Muzeum Etnograficzne w Krakowie⁶², kolejnym jest Muzeum Narodowe w Poznaniu z liczbą 23 pozycji, nieco mniej bo 17 przechowuje Muzeum Narodowe w Szczecinie i wreszcie na końcu plasuje się Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warsza-

⁵⁶ *Kronika Borysa Malkina spisana dla Heleny Przystalskiej*, Santa Rosa 15 X 1970, s. 5.

⁵⁷ *Kronika Borysa Malkina spisana dla Heleny Przystalskiej*, Cali, 12 IX 1971, s. 6.

⁵⁸ Raport nadesłany przez Sarah Hess asystentkę Działu Ameryki *Museum der Kulturen* w Bazylei (mail z dnia 30 X 2008 r.).

⁵⁹ http://anthro.amnh.org/anthropology/databases/common/public_access.cfm?database=south

⁶⁰ Materiały nadesłane przez Ewę Smithwick, byłego kustosa *Glenbow Museum* w Calgary.

⁶¹ Kwerenda przeprowadzona w muzeach polskich przez autorkę tego artykułu wykazała w sumie 94 obiekty Indian Kofan.

⁶² Muzeum Etnograficzne w Krakowie przez wiele lat, począwszy od 1969 r. otrzymywało do Borysa Malkina w darze zbiory kultury materialnej Indian Ameryki Południowej, posiadając dziś imponującą kolekcję liczącą ponad 1000 obiektów; ZACHOROWSKA 1998: 101–141.